

Артем Курас

ДИПЛОМАТИЧНА АКТИВНІСТЬ НАВКОЛО ЯДЕРНОЇ ПРОГРАМИ КНДР

Північна Корея з самого моменту свого проголошення (фактичного у 1948 році, формального – у 1949 році) є впевненим генератором постійної, можна сказати, вишуканої напруги у світовій політиці високого гатунку. І річ не тільки у перманентному розколі Корейського півострова на дві держави, а й у тому, що так звана “корейська проблема”, починаючи з війни 1950 – 1953 років, є фундаментом для формування світової політики не тільки у Далекосхідному регіоні, а й у всьому світі зокрема.

І це не гучні слова. Адже за позиціями конкретних країн у питанні ядерної програми КНДР, їхнім баченням і політикою щодо “двох Корей” можна визначити, як за проведенням хімічних дослідів і за реакцією на ті чи інші речовини лакмусових папірців, склад цих речовин, так і аналізуючи стан та перспективи вищенаведених питань, підходимо до бачення міжнародних відносин і конкретних зовнішньополітичних цілей, напрямів діяльності провідних країн світу на сучасний момент. Подивимось на склад учасників постійних шестисторонніх переговорів з ядерної програми Пхеньяна: Російська Федерація, США, Китай (КНР), Південна Корея (РК), Японія, Північна Корея (КНДР). Що відразу можна сказати?

1. П’ять з шести учасників цієї групи є за географічним фактором близькими сусідами, тісними з різним ступенем співробітництва, звичайно, економічними і політичними партнерами в межах одного регіону. Тобто геополітичний чинник у політиці цих п’яти країн є одним із основних.

2. Росія є яскравим прикладом вірності нашої першої тези. За останні роки стійка тенденція до надактивної зовнішньої політики

формування і презентація себе як якщо не наддержави, то беззаперечного світового лідера, роблять Москву формально, а у цьому питанні і фактично, дуже впливовим учасником політичного процесу. За останні п'ять років можна з певністю відзначити, що старі зв'язки між Росією та КНДР відновлено на якісно новому рівні. І річ не тільки у взаємних двосторонніх контактах, а й у тому, що послідовне юридичне визнання Пхеньяна з боку Москви, його суверенних прав та інтересів і водночас укріплений, будемо відверті, міжнародний авторитет Російської Федерації дає в руки російського керівництва дві значні дипломатичні переваги. По-перше, довіра своїх північно-корейських партнерів до Кремля може стати корисною, коли напруження навколо фактичного (а з технічної точки зору цей факт є майже доведеним) володіння ядерною зброєю викличе відповідну вкрай негативну і відверто войовничу реакцію у Вашингтоні, то тоді Москва, на відміну від всіх інших центрів сили, може з більшою надією на успіх виступити як посередник-миротворець у цій кризі. По-друге, у Росії чудово усвідомлюють, що сама історична, географічна, а в минулому й економічна близькість двох країн може привести до появи своєрідної "азіатської Білорусії" як відвертого апологета Москви. Однак ризики занадто тісного співробітництва з Пхеньяном у Кремлі усвідомлюють чудово. Особливо це торкається повної ідеологічної несумісності сучасної Росії та КНДР, принаймні на офіційному рівні. По-третє, незважаючи на такі відверто партнерські відносини, можливість отримати офіційно ядерну державу поруч з собою становить, принаймні теоретично, але все таки небезпеку для самої Російської Федерації.

З.США нині, особливо на фоні перманентної іракської кампанії, яка є партизанською війною з усіма притаманними їй рисами, відносинами з Китаєм (позиція якого є справжнім віддзеркаленням позиції Росії з тою хіба відмінністю, що у Пекіні прагнуть не лише фактичного, як у Москві, а й формально-пропагандистського усунення Америки від врегулювання "північно-корейського питання"), нова зовнішня політика Республіки Корея, яка має на меті власні цілі поступового об'єднання з Північчю і якій наявність ядерного арсеналу Пхеньяна – це реальна можливість у стратегічній перспективі досягти й світового рівня військової потужності. А у історичній пер-

спективі неминучого воз'єднання єдиного народу об'єднана Корея стане за наявності надмілітаризованої Півночі і надрозвинутого економічного велетня Півдня регіональним лідером щонайменше. Такий сценарій не вигідний старим “акулам” – Москві, Вашингтону, Пекіну, Токію. Японці взагалі є офіційними прихильниками американської лінії, тому що розраховують на врегулювання питання на ґрунті економічного умиротворення Півночі (в тому числі і за власний кошт), але за збереження ізоляції КНДР. Другий варіант розвитку подій у Японії, а це варіант офіційного визнання ядерного статусу КНДР, може призвести до “ефекту доміно”, а саме: нарощування військового потенціалу Токію на захист від агресивного сусіда, а також як реакція на змінені в такому разі баланс сил і рівновагу в регіоні насамперед. Промисловий потенціал, науково-технічний рівень дозволяє дуже швидко створити оборонний ядерний потенціал у самій Японії. У країні створено резерв з незбагаченого плутонію за середнім результатом підрахунків у 200 т. Це є сировинна база для гіпотетичного японського ядерного арсеналу.

Звичайно, все це гадане моделювання майбутнього. Але воно спирається на цілком реальні існуючі вже зараз політичні, військові, економічні, національні та навіть світоглядні концепції, котрі панують у зацікавлених країнах.